

Arthur Conan Doyle

Câinele din Baskerville

— Nu, dar aș să facă mea o călătire de argint și să mă întoarcă înapoi. Hargre Waston, comunică-mi într-un fel de secrete ce-ți sugerază examinarea acestui lucru. Am așa încât nedorind să lipsesc de la viață și să nu mai fi în stare să mă întoarcă înapoi. În plus, să nu mă întoarcă înapoi într-o lume care nu mai există.

— Cred, răspunsei eu — urmând ca mai bine să mă întoarcă într-o lume care nu mai există.

REGIS & CO. Ltd. 12789

SHERLOCK HOLMES	3
BLESTEMUL DIN BASKERVILLE	12
PROBLEMA.....	26
SIR HENRY BASKERVILLE.....	39
ÎTE ÎNCURCATE	56
CASTELUL BASKERVILLE	70
D-L STAPLETON DE LA MERRIPIT HOUSE	85
PRIMUL RAPORT	
AL DOCTORULUI WATSON	105
AL DOILEA RAPORT	
AL DOCTORULUI WATSON	115
EXTRAS DIN JURNALUL	
DOCTORULUI WATSON.....	139
OMUL DE PE PISCUL NEGRU	153
MOARTEA PE LANDĂ	169
FUNIA SE ÎNTINDE	188
CÂINELE DIN BASKERVILLE	200
AMĂNUNTE CU PRIVIRE LA TRECUT	211

Editura REGIS
www.regiseditura.ro

Tel./Fax: 021.222.26.16; 0744.75.65.86

CAP. I SHERLOCK HOLMES

În dimineață aceea, Sherlock Holmes, care — în afară de cazurile destul de frecvente când nu închidea ochii toată noaptea — se sculase târziu, stătea la masă în sufragerie. Mă găseam lângă cămin, examinând un baston, pe care vizitatorul nostru din ajun îl uitase.

Era un exemplar frumos, solid și terminat cu o măciulie, care obișnuit s-ar putea numi o ghioagă ferecată. Sub măciulie, un cerc de aur, lat de 2 cm care purta inscripția și datele următoare: „Lui James Mortimer, amicii săi de la C. C. H. 1884”.

Acest baston demn, serios, asigurător, se asemăna cu acelea de care se serveau doctorii de altădată.

— Ei bine Watson, îmi zise Holmes, ce concluzii tragi din acestea?

Holmes sta întors cu spatele spre mine și nimic nu putea să-i indice felul ocupației mele.

— Cum poți ști ce fac eu acum? Mă face să cred că ai ochi la spate!

— Nu, dar am în fața mea o cafetieră de argint poleită ca o oglindă. Haide Waston, comunică-mi și mie reflectările ce-ți sugerează examinarea acestui baston. Am avut ieri nenorocul să lipsim de la vizita stăpânului său; și pentru că ignorăm scopul vizitei sale, această bucată de lemn capătă o importanță deosebită.

— Cred, răspunsei eu — urmând cât mai bine metoda tovarășului meu — că doctorul Mortimer trebuie să fie un medic bătrân, foarte ocupat și foarte

stimat, deoarece cei ce-l cunosc i-au dat acest semn de simpatie.

— Bine, aprobă Holmes, foarte bine...

— Cred, iarăși, că e mult mai probabil că doctorul Mortimer este un medic de țară, care-și vizitează bolnavii mai tot timpul pe jos.

— Pentru ce?

— Pentru că acest baston, prea frumos când a fost nou, îmi apare aşa de uzat, încât nu-l pot vedea în mâinile unui medic de oraș. Vârful de fier al bastonului sătă de uzat dovedește o întrebuițare îndelungată.

— Foarte exact, aprobă Holmes.

— Și apoi, mai sunt aceste cuvinte: „Amicii săi de la C. C. H.” Sunt sigur că este vorba de o societate de vânătoare... Doctorul i-a îngrijit pe câțiva din acei membri, care, drept recunoștință, i-au oferit acest cadou.

— La drept vorbind, Watson, te întreci, zise Holmes, îndreptându-și scaunul spre a-și aprinde o țigară. Trebuie să mărturisesc că în toate descrierile asupra ultimelor fapte ale mele, pe care ai binevoit să le redactezi, ai fost ingrat cu dumneata. Nu apari prea luminat prin tine însuți; însă eu te consider drept un excelent purtător de înțelepciune. Există oameni care par a avea geniul în ei și posedă talentul de a-l stimula altuia. Mărturisesc, scumpul meu prieten, că sunt obligatul d-tale.

Până atunci Holmes nu-mi vorbise niciodată astfel. Aceste cuvinte îmi facură cea mai mare plăcere, căci indiferența sa, sătă pentru admirarea mea, căt și pentru

forțările mele de a răspândi metodele sale, mă supăra. Ceva mai mult, eram mândru că-mi asimilasem sistemul său, încât meritam aprobarea sa ori de câte ori îl aplicam.

Holmes îmi luă bastonul din mână și-l examină la rândul său câteva minute. Apoi, subit interesat, puse jos țigara, se apropie de fereastră și-l privi din nou cu ajutorul unei lufe.

— Interesant, deși elementar, zise el înapoindu-se și luând loc pe canapea în colțul său favorit. Zăresc pe acest baston unul sau două semne din care putem trage oarecare concluzii.

— Să-mi fi scăpat oare ceva? zisei eu cu un aer de importanță. Nu cred să fi neglijat vreun amănunt esențial!

— Mie teamă, scumpul meu Watson, ca cea mai mare parte din concluziile tale să nu fie greșite. Când pretindecam că mă stimezi, aceasta înseamnă că, relevându-ți greșelile, accidental eram condus spre descoperirea adevărului. Oh! În acest caz nu te înseli completamente. Omul nostru este într-adevăr un medic de țară... și merge mult pe jos.

— Vasăzică aveam dreptate!

— Da, până la un punct.

— Dar aceasta e totul?

— Nu, nu, scumpul meu Watson.... nu e totul — atât ar mai trebui. Cred mai degrabă, spre exemplu, că un cadou făcut unui medic se explică mai degrabă, ca venind de la un spital decât de la o societate de vânătoare. De asemenei, cum inițialele „C.C.” sunt aşezate înaintea inițialei care indică acest spital, cuvintele „Charing Cross” se impun foarte natural.

— Se poate.

— Probabilitățile sunt în favoarea explicațiilor mele. Și, dacă acceptăm aceste ipoteze, avem o nouă bază care ne permite să reconstruim personalitatea vizitatorului nostru necunoscut.

— Atunci, presupunând că C.C.H. înseamnă „Charing Cross Hospital”, ce alte urmări putem deduce?

— Dumneata nu le găsești? Doar îmi cunoști metoda... aplic-o!

— Singura concluzie e că omul nostru practica medicina la oraș înainte de a o exercita la țară. Evident.

— Trebuie să mergem mai departe cu presupunerile. Urmează această pistă. Cu ce ocazie este mai probabil să i se fi oferit acest cadou? Cu ce ocazie vor fi contribuit prietenii doctorului Mortimer pentru a-i face o astfel de amintire? Cu siguranță că în momentul când părăsea spitalul pentru a se stabili... știm că e vorba de un cadou... presupun că a fost o trecere de la un serviciu al spitalului la exercitarea medicinei într-o comună rurală. În acest caz, este îndrăzneț de a afirma că acest

cadou a avut loc cu ocazia acestei schimbări de situație?

— Pare foarte plauzibil.

— Așadar, vei remarcă faptul că doctorul Mortimer nu aparținea serviciului regulat al spitalului. Nu se acordă aceste servicii decât medicilor de frunte din Londra — și aceia nu merg niciodată să profeseze la țară. Atunci, ce era? Un medic auxiliar... A plecat de cinci ani... citește data pe baston. Astfel, medicul d-tale, grav, între două vîrste, se evaporă, scumpul meu Watson, și în locul său vedem apărând un Tânăr de 30 de ani, amabil, modest, distrat și posesor al unui câine și mai mic decât un Mastiff.

Surâsei cu un aer de neîncredere, în timp ce Holmes se răsturnă pe canapea, trimițând spre tavan câteva rotocoale de fum.

— Nu pot verifica aceste ultime afirmații, zisei eu; însă nimic nu-i mai ușor decât să ne procurăm câteva deslușiri asupra vîrstei și antecedentelor profesionale ale necunoscutului nostru.

Luai de pe un raft al bibliotecii anuarul medical și-l deschisei la litera M. Găsii mai mulți Mortimeri. Unul singur putea fi vizitatorul nostru. Citii cu glas tare:

„Mortimer, James, M. R. C. S.¹ 1882; Grimen, Dartmoor, Devon. Intern de la 1882 la 1884, spitalul din Charing Cross. Laureat cu premiul Jackson pentru un studiu de patologie comparată intitulată: „Ereditatea este o boală?” Membru corespondent al Soc. Patologice

1) Member of Royal College Surgeons (Membrul Colegiului Regal de Chirurgie).

Suedeze. Autor al „Câteva capricii ale Atavismului (The Lancet, 1882), „Progresăm noi” (Jurnal de Patologie, 1883). Medic autorizat pentru parohiile Grimpent, Thornsley și High Barow”.

— He! Watson, nu e deloc vorba de vreo societate de vânătoare, făcu Holmes cu un surâs batjocoritor, ci de un medic de țară, aşa cum l-am descris adineauri. Deducțiile mele confirmă. Cât despre calificativele de care m-am servit, am zis, dacă îmi amintesc bine, amabil, modest și distrat. Or, nu se face cadou decât oamenilor amabili; numai un om modest abandonează Londra pentru a se retrage la țară și numai un distrat își poate lăsa bastonul în locul cărtii de vizită, după o așteptare de o oră în salonul nostru.

— Și câinele? reluai eu.

— Câinele poartă de obicei bastonul stăpânului său. Cum acesta e greu, îl ține strâns de la mijloc. Privește urma colților săi. Ei îți vor arăta că maxilarul era prea lat pentru a fi de la un Terrier și prea strâmt pentru a-l așeza în rasa Mastiffilor. Poate fi... a da, zău! E un Prepelicar.

Tot vorbind, Holmes se ridicase și măsura camera. Se opri înaintea ferestrei. Vorbea cu un accent atât de convins, încât mă făcu să ridic capul.

— Cum, scumpul meu prieten, zisei eu, poți afirma aceasta?

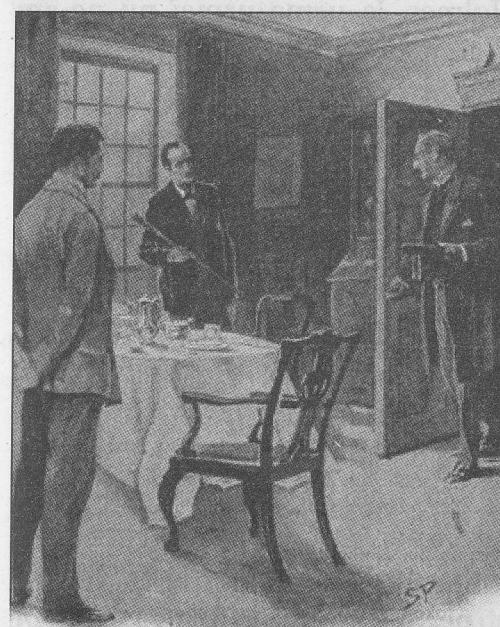
— Pentru simplul motiv că văd câinele la ușa noastră și iată-l și pe stăpânul lui sunând... Rămâi, Watson; doctorul Mortimer este unul dintre confrății tăi, prezența ta poate îmi va fi folositoare... Ce vine să

ceară doctorului Mortimer omul de știință lui Sherlock Holmes, specialistul în materii criminale?... Intră.

Așteptându-mă să văd tipul medicului de țară pe care îl descrisesem, apariția vizitatorului nostru îmi cauză o vie surpriză.

Doctorul Mortimer era înalt, subțire, cu un nas lung, coroiat, ce ieșea mult dintre cei doi ochi cenușii, pătrunzători, apropiati unul de altul și strălucitori de după ochelarii săi de aur.

Purta costumul tradițional — însă puțin neglijat — adoptat de cei de profesia lui; redingota de culoare închisă și pantalonul vărgat. Cu toate că era Tânăr, spinarea îi era încovoiată. Mergea cu capul aplecat înainte,

iar pe figură avea întipărītă bunătatea. Întrând, el își zări bastonul în mâinile lui Holmes, către care se repezi cu o expresie fericită:

— Ce fericire! zise el; nu-mi mai aminteam unde îl lăsasem... Nu aş fi vrut să pierd acest baston pentru tot aurul din lume.

— Un cadrău, nu-i aşa? întrebă Holmes.

— Da, domnule

— De la Spitalul Charing Cross?

— De la câțiva prieteni ce-i aveam... Cu ocazia căsătoriei mele...

— Ah! La naiba! Asta nu se potrivește, replică Holmes clătinând capul.

Doctorul Mortimer, puțin mirat, clipi din ochi.

— Ce vi se pare că nu se potrivește?

— Ne-ați încurcat micile noastre deducții... ați zis căsătoria dumneavoastră?

— Da, pentru a mă căsători, am părăsit spitalul... doream să-mi fac un cămin.

— Apoi, zise Holmes, la urma urmei nu ne-am înșelat complet... și acum, doctor Mortimer?

— Nu, domnule! Mortimer pur și simplu... un umil M. R. C. S.

— Și evident un om cu spirit practic!

— Oh! Un simplu minus habens, un biet culegător de scoici pe țărmul marelui ocean necunoscut al științei. Vorbesc cu domnul Sherlock Holmes?

— Da, și iată-l aici pe doctorul Watson, prietenul meu.

— Foarte fericit de a face cunoștință, domnilor. Am auzit deseori pronunțându-se numele d-stră și al amicului d-stră. Mă interesați foarte mult, d-le Holmes. Rareori am văzut un craniu de lichocefalic ca al d-stră, nici ridicaturi pe supraorbitele atât de dezvoltate. Îmi veți permite să-mi plimb degetul pe sutura d-stră parietală? Un mulaj al craniului d-tale, în

așteptarea piesei originale, ar face mândria unui muzeu antropologic. Departe de mine orice gând macabru, însă râvnesc la craniul dumneavoastră.

Holmes arăta un scaun acestui ciudat vizitator.

— D-ta ești entuziasmat de profesia d-tale, cum sunt eu de a mea, zise el. Ghicesc după arătătorul dumitale că fumezi. Nu te jena să aprinzi una!

Omul nostru scoase din buzunar foiță și tutun și-și răsuci o țigară cu o îndemânare surprinzătoare. Avea niște degete lungi atât de agile și atât de flexibile, întocmai ca antenele unei insecte.

Holmes rămase tacut, însă privirile sale fixate cu îndârjire asupra bizarului vizitator nu dovedeau până la ce punct acesta îl interesa.

În sfârșit vorbi.

— Presupun, d-le, zise el, că nu numai pentru a-mi examina craniul mi-ați făcut onoarea de a veni să mă vedeți ieri și de a reveni azi?

— Nu, d-le, nu... Cu toate că mă bucură acest examen. Am venit, d-le Holmes, pentru că recunosc că nu sunt un om practic și apoi pentru că împrejurările m-au pus în fața unei probleme pe căt de gravă pe atât de misterioasă. Vă consider al doilea dintre cei mai abili experți ai Europei...

— Adevărat! Pot să întreb de numele celui pe care îl pui în prima linie? zise Holmes cu puțină amărăciune.

— Opera d-lui Bertillon impresionează foarte mult spiritul oricărui om îndrăgostit de precizia științifică.

— Atunci pentru ce nu-l consultați pe dânsul?

— Am vorbit de precizia științifică. Însă în ceea ce

priveste știința practică, nu ești decât dumneata... Sper, domnule, că fără să vreau nu...

— Puțin, îl intrerupse Holmes. Dar, doctore, lăsând acestea deoparte, ai face bine să-mi explici detaliat problema pentru soluționarea căreia îmi reclami ajutorul.

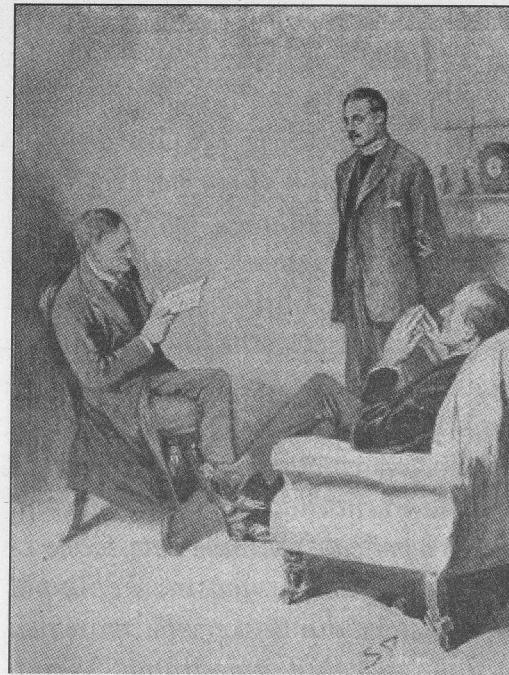
CAP. II. BLESTEMUL DIN BASKERVILLE

- Am în buzunar un manuscris, începu doctorul.
- L-am zărit pe când intrai, zise Holmes.
- E foarte vechi.
- Din secolul al XVIII-lea — de n-o fi cumva fals.
- De unde știi?

— În timp ce d-ta vorbeai, am întrevăzut 5 sau 6 centimetri din el. Ar trebui să fiu un slab cunoșător ca după asta să nu pot preciza data unui document vechi numai de vreo zece ani. Ai citit mica mea monografie asupra acestui subiect?... Îl datez pe al d-tale în 1730.

— Este exact din 1742, răspunse Mortimer scoțând manuscrisul din buzunar. Aceste hârtii mi-au fost încredințate de Sir Charles Baskerville, a cărui moarte tragică a făcut de curând atâta vâlvă în Devonshire. Eu eram medicul și prietenul său. De un spirit superior, pătrunzător, practic, el se arăta atât de puțin imaginativ pe cât de mult sunt eu. Totuși, dădea mare crezământ povestirii conținute de acest document; și această credință îl pregătea de minune pentru felul de moarte care l-a lovit.

Holmes luă documentul și-l desfășură pe genunchi.

— Vei remarcă, Watson, zise el, că literele „s” sunt, fără deosebire, lungi și scurte. Este unul dintre semnele care mi-au permis să-i precizez data.

Pe deasupra umărului său, priveam hârtia îngălbănita și scrisul aproape sters. În cap era scris: „Baskerville Hal” și dedesubt, cu cifre mari, scălciate: „1742”.

— Văd că este vorba aici despre vrăjitorie, zise Holmes.

— Da, este povestirea unei legende care asuprește și urmărește familia de Baskerville.

— Credeam că doriți să mă consultați asupra unui lucru mai recent și mai precis?

— Foarte recent... și asupra unui punct precis, urgent, ce trebuie lămurit în 24 de ore. Acest manuscris este însă scurt și în strânsă legătură cu afacerea pentru care am venit. Vă rog să-mi permiteți a vi-l citi.

Holmes se cufundă în fotoliul său, împreună mânile și închise ochii, într-o atitudine resemnată.